



## آیین نامه استفاده از هوش مصنوعی در پایان نامه رشته معماری و شهرسازی مقطع ارشد

ابزار هوش مصنوعی، به طور روزافزون در حوزه های مختلفی از جمله تولید و ویرایش محتوا، ترجمه، جستجو در پایگاه های اطلاعاتی و غیره مورد استفاده قرار گرفته و امکانات زیادی را در اختیار کاربران و طبعاً دانشجویان قرار می دهد. کاربرد این فناوری به خصوص در رشته های معماری و شهرسازی می تواند در افزایش خلاقیت و صرفه جویی در زمان و هزینه نقش ایفا کند ولی لازم است استفاده از آن در دانشگاه، متناسب با نوع درس و انتظاری که از دانشجوی می رود تنظیم گردد. بنابراین، دانشجویان مقطع ارشد رشته معماری و شهرسازی دانشگاه سجاد موظفند برای استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در پایان نامه خود، آیین نامه زیر را رعایت کنند.

پایان نامه می بایست انحصاراً توسط دانشجو و نه به کمک ابزار هوش مصنوعی تهیه شده باشد چرا که پایان نامه باید منعکس کننده کار انجام شده توسط دانشجو باشد و برای ارزیابی تسلط و میزان فعالیت دانشجو در موضوع مربوطه است. استفاده از این تکنولوژی به صورت موردی و هدفمند و با ذکر مورد استفاده مجاز است، اما می بایست موارد زیر حتماً رعایت شوند:

۱. هوش مصنوعی می تواند برای اصلاح نگارش متن به کار رود اما نباید جایگزین وظایف اصلی نویسنده از جمله تحلیل اطلاعات، استنتاج نتایج و ارائه پیشنهادات شود.

۲. استفاده از این تکنولوژی می بایست با نظارت و کنترل انسانی انجام شده و تمامی متن تولید شده توسط آن، بازخوانی و ویرایش شود زیرا هوش مصنوعی ممکن است مطالبی به ظاهر معتبر تولید کند که در واقع، غلط، ناقص یا جهت دار است.

۳. باید صحت مطالب هوش مصنوعی توسط نویسنده مسئول بررسی شود، چرا که نویسنده مسئول صحت متن است.  
- نتایج یک تحقیق در سال ۲۰۲۴ نشان می دهد گرچه استفاده از هوش مصنوعی، زمان مورد نیاز برای نوشتن مقالات مروری را کاهش داده اما زمان زیادی را برای صحت سنجی به خود اختصاص داده و در نتیجه نیز معلوم شده که نزدیک به ۷۰٪ منابعی که ابزار Chat GPT 4.0 ذکر کرده، اشتباه بوده اند (Kacena, Plotkin & Fehrenbacher, 2024).

۴. نویسنده می بایست استفاده از تکنولوژی هوش مصنوعی و روش استفاده را در متن خود ذکر کند و ترجیحاً بخش هایی که توسط ماشین تولید شده را از بقیه متن با رنگ یا علامتی متمایز کند. از آنجا که سرقت ادبی به معنی این است که اعتبار نوشته از آن نویسنده نیست، اگر شخصی متن تولید شده توسط هوش مصنوعی را هم بدون ذکر منبع منتقل کند، مرتکب سرقت ادبی شده است.

۵. هوش مصنوعی نباید به عنوان نویسنده در متن ذکر شود چراکه نویسنده مسئول پاسخگویی به صحت اطلاعات ارائه شده توسط اوست که این موضوع در مورد هوش مصنوعی صدق نمی کند.

۶. استفاده از ابزار هوش مصنوعی برای ایده دادن یا پردازش ایده تحقیقی می تواند مفید باشد ولی لازم است روند رسیدن به ایده و نقش دانشجو در این روند توضیح داده شده و تبیین شود.

۷. در پروژه های طراحی لازم است موارد زیر رعایت شوند:  
- چنانچه در شکل دادن به تصاویر و طرح ها از هوش مصنوعی کمک گرفته شده است، می بایست توضیحی در مورد چگونگی استفاده از ابزار هوش مصنوعی و روند آن، نام ابزار، ورژن و تولیدکننده ابزار ارائه شود.

- می بایست دانشجو برای اثبات نقش و جایگاه خود در پروسه ی طراحی، اطلاعات کاملی از گامهای مختلف فرایند طی شده در طراحی پروژه ارائه دهد.
- لازم است که دانشجو طرح نهایی را به طور کامل از طریق ارائه انیمیشن های کوتاه و یا پرسپکتیوهای متعدد معرفی کند و ارائه چند نمای مجزای تولید شده توسط هوش مصنوعی از پروژه قابل پذیرش نخواهد نبود.
- صحت انطباق تمام مدارک طرح بر عهده ی دانشجوست. توجه داشته باشید که استفاده از هوش مصنوعی بعضا می تواند پروژه را دچار خطاهایی در انطباق مدارک طراحی کند.